

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стияна Петкова Белчева, дм, Катедра

”Специална педагогика и Логопедия”, ФНПП, СУ “Св. Кл. Охридски”,
член на научно жури за защита на докторска дисертация в ЮЗУ „Неофит
Рилски”, по научна специалност Логопедия, направление 7.4. Обществено
здраве, област на висше образование 7.Здравеопазване и спорт.

Становището е изготвено съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ "Неофит
Рилски" - Благоевград №1370/31.05.2016 г.

Относно: дисертационен труд на **Елка Георгиева Горанова**,
докторант в катедра „Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни
грижи и спорт” на тема: „Модел за комплексно логопедично-функционално
изследване, идентифициране и диференциране на видове и подвидове
плавноостни нарушения на речта”, с научен ръководител доцент д-р Димитър
Милиев, за присъждане на образователната и научна степен "доктор".

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на докторанта

Представеният за защита дисертационен труд е в обем от 248
стандартни страници, като в текста са включени 57 таблици, 34 фигури с
резултати, приложения 4 таблици и 9 фигури. Дисертационният труд е
балансиран правилно - включва увод, обосноваващ актуалността и
значимостта на избраната тема, цели, задачи, хипотези и методи на
изследването, резултати, дискусии, заключение, приноси. Литературните
източници са 282, от които 88 на кирилица, 170 на английски език и 8
интернет източника. Те са ползвани коректно.

Разглежданата тема е актуална. Актуалността се определя от една
страна, че се разглеждат проблеми от съществена теоретична значимост
отнасящи се до изясняване на механизмите на нарушената реч и по-
специално на плавноостните нарушения, които са нееднородни и все още не са
напълно изяснени, а от друга има и практическа значимост, свързана със

създаването и тестването на модел за комплексно (логопедично-функционално) изследване, включващ обективно измерими параметри.

В литературният обзор в ясна и сбита форма са изложени данни, най-вече от последните десет години, представящи нивото на съвременните познания в областта на логопедията и по специално на основните теоретични постановки на проблема „нарушения на плавноста на речта“ и съвременни тенденции за решаване на проблема за подвидовете при заекването. Добро впечатление правят заключенията в края на всяка подглава, като много ясно се изяснява проблема и аргументира целта.

Целта и произтичащите от нея задачи са формулирани прецизно и позволяват достигането на значими резултати и изводи.

Приложените методи на изследване са съвременни, информативни и подходящи за проучването. Създаден е три дименсионален комплексен модел (3D модел) за логопедично-физиологично изследване на заекването, който съдържа: 1.Стимулен протокол; 2.Измерими обективно параметри (общо 262) – логопедични и физиологични; 3.Фактори за групиране. Проучванията са проведени върху лица в различен възрастов диапазон, при пълно автоматизиране на целия процес на изследване – използван е компютъризиран метод за събиране, обработване и анализиране на логопедични и функционални параметри в сформираните подгрупи. Получените резултати са добре онагледени, прецизно обработени с помощта на статистически методи – корелационен анализ и еднофакторен дисперсионен ANOVA и са убедителни.

Считам, че в методологично отношение дисертационния труд е изпълнен на много добро ниво.

В глава „Дискусии“ компетентно са обсъдени получените собствени резултати и са дадени произтичащите от тях изводи.

Представената работа е напълно достатъчна по обем.

Съгласна съм с направените изводи и с формулираните приноси.

Във връзка с дисертационния труд Горанова представя списък от 9 отпечатани научни статии, в 5 от тях е първи автор и 17 научни съобщения на наши и международни форуми. Посочва 13 цитирания. Съществена част от изследователската дейност на Горанова е участието ѝ в разработката на 11 научно-изследователски проекти.

От представения за оценка дисертационен труд и публикациите, свързани с него, както и от участието в редица значими научно-изследователски проекти е видно, че докторантката притежава изследователски качества и много добра подготовка в изследваната от нея област.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представения дисертационен труд

В дисертационния труд са постигнати приноси, които имат не само теоретично значение, но и представляват интерес за логопедичната практика. Доказвайки необходимостта от диференциална логопедично-функционална диагностика на заекването, се трасира индивидуализация на последващата логопедична терапия, а предлаганият 3D модел е ключов етап от индивидуалната логопедична терапия на заекването, което може да е началото на интензивни комплексни изследвания на заекването и е предпоставка за разработване на терапевтични логопедични практики.

III. Критични бележки и препоръки

Дисертационният труд би спечелил, ако направените изводи бяха изведени в отделна глава, каквато е практиката; Не е представен списък на авторите и публикациите, в които са цитирани 12-те научни разработки на докторантката и не е ясно от единия посочен цитат коя е цитираната ѝ публикация; Препоръчвам Горанова да публикува и в реферирани списания с IF у нас и в чужбина.

Посочените несъществени критични бележки и препоръка не намаляват качеството на представения дисертационен труд.

IV. Заключение

Оценката ми за представения от **Елка Георгиева Горанова**, дисертационен труд е изцяло положителна и с настоящето становище изразявам дълбокото си убеждение, че трудът отговаря на изискванията, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”.

Въз основа на гореизложеното, убедено препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на **Елка Георгиева Горанова** образователната и научна степен „**доктор**” по научна специалност Логопедия, професионално направление 7.4. Обществено здраве, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

08.06.2016 г.

Член на журито:

София

/проф. д-р С.Белчева, дм/